

Działania personelu wspierające

autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

Wspieranie autonomii dziecka w czynnościach higienicznych stanowi kluczowy element opieki w klubie dziecięcym i ma istotne znaczenie dla rozwoju samodzielności, poczucia kompetencji oraz budowania pozytywnej tożsamości dziecka. Personel placówki powinien wykazywać się wrażliwością, uważnością i umiejętnością tworzenia warunków sprzyjających naturalnemu angażowaniu dziecka w działania związane z higieną osobistą, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i intymności.

Czynność higieniczna	Działania wspierające autonomię dziecka
Mycie rąk	• Zachęcanie do samodzielnego korzystania z mydła i wody. • Umożliwienie wyboru ręcznika (np. z oznaczeniem indywidualnym). • Pokazywanie kolejnych etapów i naśladowanie w zabawie.
Korzystanie z toalety	• Umożliwienie dziecku samodzielnego zdejmowania i zakładania garderoby. • Zapewnienie czasu i przestrzeni bez pośpiechu. • Udzielanie wsparcia tylko wtedy, gdy dziecko o to poprosi lub faktycznie potrzebuje pomocy.
Zmiana pieluchy	• Uprzedzanie dziecka o planowanej czynności. • Włączanie dziecka w przygotowanie pieluchy i podanie potrzebnych rzeczy. • Pozwalanie na współudział w prostych czynnościach (np. podanie kremu).
Wycieranie nosa	• Proponowanie chusteczek w zasięgu dziecka. • Zachęcanie do samodzielnego wycierania nosa z pokazem wzoru. • Pomoc w utrwaleniu nawyku higienicznego poprzez codzienne ćwiczenie w łagodnej formie.
Czesanie i higiena twarzy	• Umożliwienie samodzielnego przeglądania się w lusterku. • Zachęcanie do wycierania buzi po posiłku własną ściereczką. • Udostępnienie szczotki lub grzebienia i wspólne czesanie jako element rytuału.

Wnioski i dobre praktyki

Wspieranie autonomii dziecka w czynnościach higienicznych powinno być świadomą i planowaną częścią codziennej pracy opiekuna. Podstawą skutecznego działania jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, przewidywalności i szacunku dla granic dziecka. Dobre praktyki obejmują w szczególności: indywidualne tempo działań, pozytywne wzmacnianie zachowań samodzielnych, stosowanie języka wspierającego oraz unikanie pośpiechu i przymusu. Czynności higieniczne, wykonywane z udziałem dziecka, stają się nie tylko rutyną, ale także okazją do wzmacniania jego sprawczości i relacji z opiekunem.